

Brüssel, 18.1.2019
COM(2019) 16 final

Soovitus:

NÕUKOGU OTSUS,

**millega antakse luba alustada Ameerika Ühendriikidega läbirääkimisi tööstuskaupade
suhtes kohaldatavate tollitariifide kaotamist käsitleva lepingu üle**

SELETUSKIRI

1. SOOVITUSE TAUST

- **Soovituse põhjused ja eesmärgid**

Euroopa Komisjoni president ja Ameerika Ühendriikide president leppisid 25. juulil 2018 kokku käivitada Ameerika Ühendriikide ja Euroopa Liidu kaubandussuhetes uus etapp, et hõlbustada kaubandust ja vältida kaubanduspingete teravnemist.

25. juulil 2018 võeti vastu ühisavaldus, millega nähti ette kaotada tööstuskaupade suhtes kehtestatud tollitariifid; tihendada koostööd regulatiivsete küsimuste ja standardite valdkonnas; hõlbustada sojaoakaubandust; suurendada veeldatud maagaasiga (LNG) kauplemist, et võimaldada Euroopa Liidul oma energiavarustust veelgi mitmekesistada. Samuti lepidi kokku ühendada jõud, et kaitsta Euroopa ja USA ettevõtteid ebaausate ülemaailmsete kaubandustavade eest ning teha sarnaste vaadetega partneritega tihedat koostööd Maailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO) reformimiseks.

Ühise tegevuskava elluviimiseks loodi juhtiv töörühm, kellel paluti muu hulgas välja töötada lühiajalised meetmed kaubavahetuse hõlbustamiseks. Lepiti kokku, et ühisavalduse rakendamise käigus peavad Euroopa Liit ja Ameerika Ühendriigid täiel määral silmas kavandatava lepingu eesmärki, välja arvatud juhul, kui üks lepinguosalistest lõpetab läbirääkimised. Lepinguosalisel leppisid kokku ka selles, et nad soovivad lahendada terase ja alumiiniumiga seotud tollitariifiprobleemid.

Euroopa Komisjon kohustub 25. juuli 2018. aasta ühisavaldust heas usus rakendama. Komisjon peatab läbirääkimised Ameerika Ühendriikidega, kui Ameerika Ühendriigid ei täida 25. juulil 2018 võetud kohustust mitte võtta ELi suhtes uusi meetmeid kaubanduse laiendamise seaduse (Trade Expansion Act) paragrahvi 232 alusel. Komisjon võib peatada läbirääkimised ka juhul, kui USA kehtestab 1974. aasta kaubandusseaduse (1974 Trade Act) paragrahvi 301 või mõne muu Ameerika Ühendriikides kohaldatava sellesarnase õigusakti alusel ELi ekspordi suhtes kaubandustõkkesid.

Tollitariifide kaotamise üle peetavate läbirääkimiste eesmärk on kaotada vastastikku kõik tööstuskaupade suhtes kohaldatavad tollimaksud, mis võimaldaks lepingu jõustumisel tühistada enamiku tariifidest ja kõrvaldada järk-järgult lühikese aja jooksul ka ülejäänud tariifid. Tööstuskaubad hõlmavad kõiki kaupu, mida ei ole nimetatud WTO põllumajanduslepingu I lisas. Mõnel juhul tuleb arvesse võtta ka teatavate toodete erilist tundlikkust. Sellega seoses on EL valmis kaaluma ka teatavaid Ameerika Ühendriikide autotööstustoodetega seotud tundlikke teemasid.

EL ja USA on maailma suurimad ja enim integreeritud majandused, millel on pikaajalised ja ühised kaubandussidemed ning ühesugune majandusarengu tase. USA on ELi tööstustoodangu ekspordi peamine sihtkoht ning suuruselt teine tööstuskaupade liitu eksportija (Hiina järel). ELi ja USA kaubavahetus ulatus 2017. aastal 633 miljardi euroni, koosnedes peamiselt tööstuskaupadest (598 miljardit eurot, millest 166 miljardit moodustas masinate ja seadmete kaubandus). Ameerika Ühendriikidesse suunatud ekspordiga on seotud ligikaudu 4,7 miljonit ELi töökohta. Suurima osa meie kaubavahetusest USAGA moodustavad tööstuskaubad (94 % ELi ekspordist ja 95 % impordist). ELi ja USA kaubavahetus on viimase kümne aasta jooksul pidevalt kasvanud.

Üldiselt kohaldavad nii EL kui ka USA tööstuskaupade suhtes madalaid tollimakse. Muude kui põllumajandustoodete suhtes kohaldatava enamsoodustusrežiimi lihttollitariifi määr on ELi puhul 4,2% ja USA puhul 3,1%. Kuigi kohaldatavad tollitariifid on suhteliselt madalad, avaldab tollitariifide kaotamine kõikidelt tööstuskaupadelt juba ELi ja USA kaubavahetuse mahu tõttu olulist mõju ettevõtjatele ning tarbijatele mõlemal pool Atlandi ookeani.

Komisjon viis üldise tasakaalu mudeli MIRAGE abil läbi siseanalüüsi, mis näitas, et tööstuskaupade suhtes kohaldatavate tollitariifide kaotamine tooks kahepoolse kaubanduse mahu suurenemise tõttu mõlemale lepinguosalisele peaaegu võrdselt kasu. ELi kaupade eksport USAsse suureneks 10 % ja USA eksport ELi 13 %.

Tööstuskaupade suhtes kohaldatavate tollitariifide kaotamine peaks eelkõige tooma olulist majanduslikku kasu väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele (VKEd), keda toote turuleviimisega seotud kulud ebaproportsionaalselt palju mõjutavad. Kulude vähendamine, sealhulgas tariifide kaotamise kaudu, võib suurendada VKEde ekspordi konkurentsivõimet ja olla kaalukeeleks ekspordietsuse tegemisel.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Käesoleva soovitus kohaldamisala on seotud üksnes 25. juuli 2018. aasta ühisavalduse selle osaga, mis hõlmab tööstuskaupade suhtes kehtestatud tollitariifide kaotamist. Ühisavaldus võeti vastu erandlikel asjaoludel, et vältida ELi ja Ameerika Ühendriikide vaheliste kaubanduspingete teravnemist.

Eesmärk hajutada USAga tekkinud kaubanduspingeid on täielikult kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepinguga, milles on sätestatud, et Euroopa Liidul tuleks ergutada kõikide riikide integreerimist maailmamajandusse, muuhulgas rahvusvahelise kaubanduse tõkete järkjärgulise kaotamise kaudu¹.

Soovitust alustada USAga läbirääkimisi tollitariifide kaotamiseks ei tohiks mingil juhul tõlgendada viitena sellele, et komisjon soovib teha erandeid kehtivast kaubandus- ja investeerimispoliitikast, mida käsitletakse komisjoni teatises „Kaubandus kõigile: vastutustundlikuma kaubandus- ja investeerimispoliitika poole“².

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Soovitus on kooskõlas muude liidu tegevuspõhimõtetega.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

- **Õiguslik alus**

Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 207 lõige 3 ja lõike 4 esimene lõik koostoimes artikli 218 lõigetega 3 ja 4.

Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)

Euroopa Liidu lepingu artikli 5 lõike 3 kohaselt ei kohaldata subsidiaarsuse põhimõtet valdkondades, mis kuuluvad ELi ainupädevusse. Ühine kaubanduspoliitika on loetletud Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 3 liidu ainupädevusse kuuluvate valdkondade

¹ ELi lepingu artikli 21 lõike 2 punkt e.

² http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2016/january/tradoc_154140.pdf

hulgas. See poliitika hõlmab kaubanduslepingute üle läbirääkimiste pidamist muu hulgas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 207 kohaselt.

- **Proportsionaalsus**

Komisjoni soovitus on kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega ja vajalik, et saavutada meie eesmärk hajutada USAga tekkinud kaubanduspingeid.

- **Vahendi valik**

Euroopa Liidu Nõukogu otsus.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Praegu kehtivate õigusaktide järelhindamine või toimivuse kontroll**

Ei kohaldata.

- **Praegu kehtivate õigusaktide järelhindamine või toimivuse kontroll**

Ei kohaldata.

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Alates 2012. aastast on peetud hulgaliselt konsultatsioone sidusrühmadega, et kaaluda tollitariifide kaotamisest tulenevat võimalikku kasu. Konsulteerimise käigus on toimunud ka mitu ärakuulamist, samuti on korraldatud dialooge kodanikuühiskonnaga. See on lisaks avalikele aruteludele, mis on toimunud Euroopa Parlamendis ja ELi liikmesriikides või korraldatud nende poolt.

- **Eksperdiarvamuste kogumine ja kasutamine**

Suur hulk eksperdiarvamusi ELi ja USA vaheliste tollitariifide kaotamise võimalikust kasust on juba kogutud varasemate konsultatsioonide käigus alates 2012. aastast (vt lingid ja dokumendid järgmisel veebisaidil:

http://trade.ec.europa.eu/doclib/cfm/doclib_section.cfm?sec=146.

- **Mõju hindamine**

Poliitilise vajaduse tõttu liikuda kiiresti edasi ELi ja USA kaubanduspingete leevendamiseks, nagu komisjoni president märkis pärast kohtumist Ameerika Ühendriikide presidendiga ning mida Euroopa Ülemkogu kinnitas oma 16. mai 2018. aasta mitteametlikul kohtumisel Sofias, on ametlikust mõju hindamise menetlusest loobutud.

- **Põhiõigused**

Soovitus on kooskõlas ELi aluslepingute ja Euroopa Liidu põhiõiguste hartaga.

4. MÕJU EELARVELE

Tariifide kaotamise leping avaldab negatiivset mõju ELi eelarvele seoses tööstuskaupade suhtes kohaldatavate tollitariifide kaotamise tõttu saamata jäänud tuluga, mille suurus on ligikaudu 2,2 miljardit eurot (2017. aasta andmed). Kaudset positiivset mõju on oodata käibemaksu ja muude maksudega seotud ressursside suurenemise ning kogurahvatulu kasvu näol.

5. MUU TEAVE

- **Menetluslikud aspektid**

ELi nimel peab läbirääkimisi komisjon. Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 218 lõike 4 kohaselt tehakse ettepanek, et Euroopa Liidu Nõukogu määrab kaubanduspoliitika komitee, kellega konsulteerides tuleb läbirääkimisi pidada.

Vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 218 lõikele 10 tuleb Euroopa Parlamendi kõigil menetluse etappidel teavitada.

Komisjon avaldab käesoleva soovitusel ja selle lisa kohe pärast nende vastuvõtmist.

Komisjon soovib läbirääkimisjuhised avaldada kohe pärast nende vastuvõtmist nõukogus.

Soovitus:

NÕUKOGU OTSUS,

millega antakse luba alustada Ameerika Ühendriikidega läbirääkimisi tööstuskaupade suhtes kohaldatavate tollitariifide kaotamist käsitleva lepingu üle

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 207 lõiget 3 ja lõike 4 esimest lõiku koostoimes artikli 218 lõigetega 3 ja 4,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitusi

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Komisjonile antakse luba alustada Euroopa Liidu nimel läbirääkimisi Ameerika Ühendriikidega tööstuskaupade suhtes kohaldatavate tollitariifide kaotamist käsitleva lepingu üle.

Artikkel 2

Läbirääkimisi peetakse lisas esitatud nõukogu läbirääkimisjuhiste kohaselt.

Artikkel 3

Komisjon konsulteerib läbirääkimiste käigus [erikomiteega, mille nime lisab nõukogu].

Artikkel 4

Käesolev otsus ja selle lisa tehakse avalikuks vahetult pärast nende vastuvõtmist.

Artikkel 5

Käesolev otsus on adresseeritud komisjonile.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*